

نام و نام خانوادگی: .....
 مقطع و رشته: پایه نهم
 نام پدر: .....
 شماره داوطلب: .....
 تعداد صفحه سؤال: ۳ صفحه

جمهوری اسلامی ایران
 اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
 اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۱۲ تهران
 دبیرستان غیردولتی پسرانه سرای دانش واحد حافظ
 آزمون پایان ترم نوبت اول سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸

نام درس: مطالعات اجتماعی
 نام دبیر: رضا قاسمی
 ساعت امتحان: ۳۰ : ۰۸ صبح / عصر
 مدت امتحان: ۶۰ دقیقه

محل مهر و امضاء مدیر		نمره به عدد:	نمره به حروف:
		نمره به عدد:	نمره به حروف:
نام دبیر:		تاریخ و امضاء:	نام دبیر:
۳	سؤالات	۴	
۱/۵	<p>جاهای خالی را در جملات زیر با کلمات مناسب تکمیل کنید:</p> <p>الف) در پی تسلط افغانها بر اصفهان و برکناری و قتل شاه..... ، ایران گرفتار تجزیه و تفرقه شد. ب) علاوه بر رشد طبیعی جمعیت، عامل دیگری که موجب افزایش جمعیت یک مکان می شود،..... است. ج) شاه اسماعیل صفوی به کمک نیروی نظامی قزلباشها، نخست ..... و آق قویونلوها را شکست داد و پس از تسلط یافتن بر تبریز، خود را شاه ایران خواند.</p>	۱	
۱/۵	<p>به سوالات چهارگزینه‌ای زیر پاسخ دهید.</p> <p>۱- در کدام یک از زیست‌بوم‌ها ۶ ماه از سال میانگین دما کمتر از صفر درجه است؟ الف) بیابان (ب) ساوان (ج) توندرا (د) تایگا ۲- در کدام کشورها برنامه‌هایی را برای تشویق به فرزندآوری طراحی و اجرا می‌کنند تا با کاهش رشد جمعیت مقابله کنند؟ الف) ژاپن، امریکا، کره جنوبی، روسیه ب) ژاپن، سنگاپور، کره جنوبی، سوریه ج) ژاپن، سنگاپور، کره جنوبی، روسیه د) ژاپن، سنگاپور، کره شمالی، روسیه ۳- در کدام یک از کشورهای زیر قاچاق و خرید و فروش عاج فیل‌ها آزاد است؟ الف) نیجریه (ب) تایلند (ج) اتیوپی (د) کنیا</p>	۲	
۲	<p>سوالات صحیح و غلط:</p> <p>الف) برخی از دانشمندان معتقدند که جنگل‌های استوایی حدود ۷۰ درصد اکسیژن سیاره زمین و ۵۰ درصد رطوبت جو را تولید می‌کنند. ب) بیشترین وسعت ساوان در قاره آسیاست. آب و هوای ساوان در تمام طول سال، گرم است و در آن، دو فصل خشک، و مرطوب وجود دارد. ج) در سال ۲۰۱۴ میلادی، میزان شاخص توسعه انسانی در ایران ۰/۷۴۹ بوده است و با این رقم، کشور ما در گروه کشورهای با توسعه انسانی بالا قرار می‌گیرد. در رأس حکومت صفویان بعد از شاه، وزیر بزرگ قرار داشت که به او صنیع الدوله نیز می‌گفتند. صحیح ( ) غلط ( )</p>	۳	
۱	موقعیت مکانی چیست؟	۴	
۱	ساعت رسمی را تعریف کنید.	۵	

ردیف	سؤالات	نمره
۱	کوه‌های گنبدی چگونه ایجاد می‌شوند؟	۶
۱	فعالیت کوه‌زایی چگونه انجام می‌گیرد؟	۷
۱	دوری و نزدیکی به اقیانوس‌ها و دریاها چگونه بر آب و هوای جهان تأثیر می‌گذارد؟	۸
۱	بیوم توندرا را به طور کامل معرفی کنید.	۹
۱	تخریب جنگل‌های استوایی در کدام کشورها و به چه علت‌هایی صورت گرفته است؟	۱۰
۱	پیامدهای منفی رشد سریع جمعیت در دهه‌های اخیر را بنویسید.	۱۱
۱	نابرابری جهانی یا بین‌المللی به چه معناست؟	۱۲
۱	معمولاً میزان ثروت مادی و رشد اقتصادی کشورها را با چه عواملی اندازه‌گیری می‌کنند؟	۱۳
۱	سلسله افشاریه چگونه و توسط چه کسی پایه‌گذاری شد؟	۱۴

ردیف	سؤالات	نمره
۱	رونق تجارت در زمان کدام شاه صفوی و به چه عللی رخ داد؟	۱۵
۱	در دوره سی ساله فرمانروایی کریم خان زند چه اقداماتی صورت گرفت؟	۱۶
۱	نتیجه اعتراض مردم و علما پس از اعتراض به معاهده گلستان چه بود؟ توضیح دهید.	۱۷
۱	کدام صنایع دوره صفویان به اوج شکوفایی خود رسید؟	۱۸
صفحه ۳ از ۳		

جمع بارم : ۲۰ نمره

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
 اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۱۲ تهران
 دبیرستان غیر دولتی پسرانه سرای دانش واحد حافظ
کلید سؤالات پایان ترم نوبت اول سال تحصیلی ۹۹-۹۸

نام درس: مطالعات اجتماعی
 نام دبیر: رضا قاسمی
 ساعت امتحان: ۸:۳۰ صبح / عصر
 مدت امتحان: ۶۰ دقیقه

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	الف) سلطان حسین صفوی ب) مهاجرت ج) شروانشاهان	
۲	۱-د ۲-ج ۳-ب	
۳	الف) غ ب) غ ج) ص د) غ	
۴	موقعیت مکانی یک پدیده، یعنی مکان دقیق قرار گرفتن آن روی کره زمین.	
۵	کره زمین برای آنکه یک دور یا ۳۶۰ درجه به دور خود بچرخد، ۲۴ ساعت وقت لازم دارد. پس اگر ۳۶۰ درجه محیط کره زمین را به ۲۴ قیاس تقسیم کنیم، هر یک از قیاسها ۱۵ درجه پهنا دارد. هر منطقه زمانی یک قیاس است و یک ساعت را به خود اختصاص می‌دهد. بنابراین، همه نصف‌النهارهایی که داخل یک قیاس قرار گرفته‌اند، به طور توافقی ساعت یکسانی دارند.	
۶	گاهی مواد مذاب یا ماگما از سمت گوشته به طرف پوسته حرکت می‌کنند و به آن فشار وارد می‌آورند. اگر مواد مذاب از پوسته راهی برای خروج از پوسته پیدا کنند و فوران کنند، کوه‌های آتشفشانی را به وجود می‌آورند اما اگر فوران رخ ندهد و لایه پوسته بالا بیاید، کوه‌های گنبدی ایجاد می‌شوند.	
۷	کوه‌زایی از جمله نتایج برخورد دو ورقه به یکدیگر است. حرکات کوه‌زایی باعث چین خوردگی یا شکستگی در پوسته زمین می‌شوند. چین خوردگی‌های هیمالیا مثالی از این نوع ایجاد رشته کوه‌ها است.	
۸	خشکی‌ها زودتر از آبها گرم می‌شوند و سریعتر گرمای خود را از دست می‌دهند. آبها بیشتر از خشکی‌ها گرما را در خود ذخیره می‌کنند. به همین سبب، اقیانوس‌ها و دریاها موجب اعتدال دمای نواحی مجاور خود در زمستان و تابستان می‌شوند و گرما و سرمای مناطق را کاهش می‌دهند.	
۹	توندرنا ناحیه‌ای در نزدیکی قطب شمال و حاشیه اقیانوس منجمد شمالی است. این ناحیه، زمستان‌های طولانی دارد و سرمای هوا در آن، بسیار شدید است؛ به طوری که به 34°C - نیز می‌رسد. در این ناحیه، تابستان‌ها کوتاه و میانگین دما، حداکثر ۱۲ درجه سانتیگراد است. زمین‌های توندرا از یخ و برف پوشیده شده است. در تابستان با ذوب شدن یخ‌ها، در زیر خاک، باتلاق‌های کم عمق ایجاد می‌شود. در توندرا فقط گیاهانی چون خزه و گل‌سنگ می‌توانند برویند. بزرگ جثه‌ترین جانور توندرا، خرس قطبی است. در زمستان، برخی از جانوران این منطقه به نواحی گرم‌تر مجاور مهاجرت می‌کنند.	
۱۰	تخریب جنگل‌های استوایی در برخی از کشورها مانند برزیل و اندونزی بسیار گسترش یافته و باعث نابودی بسیاری از گونه‌های گیاهی و جانوری شده است. در جنگلهای آمازون، مدت‌های طولانی تعداد بسیار کمی از قبیله‌ها به صورت پراکنده زندگی می‌کردند. در پنجاه سال اخیر، کشاورزی و دامداری و تجارت الوار و استخراج معادن طلا و بوکسیت آلومینیم موجب تخریب یا جنگل زدایی در این منطقه شده است.	
۱۱	اغلب شهرهای بزرگ جهان با مشکلاتی چون ترافیک سنگین و آلودگی هوا، زاغه‌نشینی در حومه شهرها و افراد بی‌خانمان (کارتن خواب‌ها) روبه‌رو هستند و مدیران و برنامه‌ریزان شهری تلاش می‌کنند راه‌حلهایی برای این مسائل و مشکلات بیابند.	
۱۲	به این معنی که از نظر ثروت و درآمد، کیفیت زندگی مردم و دسترسی به مسکن مناسب، آموزش، بهداشت، اشتغال، گذران اوقات فراغت، و نظایر آن تفاوت‌های زیادی بین کشورها دیده می‌شود.	
۱۳	معمولاً میزان ثروت مادی و رشد اقتصادی کشورها را با تولید ناخالص داخلی و درآمد سرانه اندازه‌گیری می‌کنند.	

۱۴	<p>نادر که سرداری از ایل افشار بود، برای نجات ایران به یکی از شاهزادگان صفوی پیوست. او و سپاهیان، نخست افغان‌ها را سرکوب و تار و مار کردند و سپس نیروهای روسیه و عثمانی را از ایران بیرون راندند. نادر پس از این پیروزیها، خاندان صفوی را کنار زد و خود بر تخت شاهی نشست. بدین ترتیب، سلسله افشاریه پایه‌گذاری شد.</p>				
۱۵	<p>در عصر صفوی به دلیل یکپارچه بودن سرزمین ایران و وجود نظم و امنیت در سراسر کشور، تجارت داخلی و خارجی پررونق بود. شاهان صفوی، به خصوص شاه عباس اول، برای گسترش تجارت کوشش بسیار کردند. در آن دوره، شبکه وسیعی از راهها و کاروانسراها در سراسر ایران ایجاد شد که نظیر آن در کمتر کشوری وجود داشت.</p>				
۱۶	<p>دوران فرمانروایی کریمخان سی سال طول کشید. در این دوران، ثبات و آرامش نسبی در سراسر کشور به وجود آمد و در نتیجه، اوضاع اجتماعی و اقتصادی بهتر شد. در این زمان، بناهای مهمی مانند بازار وکیل، مسجد وکیل، حمام وکیل و ارگ کریمخان در شیراز، پایتخت زندیه، ساخته شد و فعالیت‌های علمی و فرهنگی در آن شهر رونق گرفت.</p>				
۱۷	<p>مردم ایران که از عهدنامه گلستان ناخشنود بودند، با فتوای علما برای آزاد کردن سرزمین‌های اشغالی بسیج شدند. سپاه ایران که از جنگاوران ایلها و نیروهای داوطلب مردمی تشکیل شده بود، به سرعت مناطق اشغال شده را آزاد کرد. روسیه با تمام قوا و تجهیزات خود وارد جنگ شد و با شکست دادن سپاه ایران، عهدنامه ترکمانچای را که ننگین‌تر از قرارداد گلستان بود به کشور ما تحمیل کرد. بر اساس این قرارداد، سرزمین‌های ایرانی شمال رود ارس به تصرف روسیه درآمد و ایران از کشتیرانی در دریای مازندران محروم شد.</p>				
۱۸	<p>در عصر صفوی نه تنها کشاورزی و دامداری بلکه صنایع ایران نیز شکوفا و پر رونق بودند. در آن زمان، پیشه‌وران و صنعتگران ماهر و توانمند ایرانی، نیازهای گوناگون جامعه را به خوبی برطرف می‌کردند. حتی بخشی از محصولات باکیفیت ایران مانند خشکبار، پارچه‌های مخملی، ابریشمی و حریر و نیز قالی‌های نفیس به کشورهای همسایه و برخی کشورهای اروپایی صادر می‌شد. صنعت بافندگی یکی از صنایع پررونق ایران در دوره صفوی بود که با صنعت نساجی اروپا رقابت می‌کرد. بافندگان ایرانی انواع پارچه، قالی و قالیچه را در طرح‌ها و نقش‌های مختلف تولید می‌کرد.</p>				
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center; padding: 5px;"> نام و نام خانوادگی مصحح : رضا قاسمی </td> <td style="width: 50%; text-align: center; padding: 5px;"> امضاء: </td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center; padding: 5px;"> جمع بارم : ۲۰ نمره </td> </tr> </table>		نام و نام خانوادگی مصحح : رضا قاسمی	امضاء:	جمع بارم : ۲۰ نمره	
نام و نام خانوادگی مصحح : رضا قاسمی	امضاء:				
جمع بارم : ۲۰ نمره					